

LAUDÁCIÓ

Böjte Csaba testvér méltatása

a JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM Díj
átadása alkalmából

Ha tehetnénk, legszívesebben egy üres papírlap kíséretében, szó nélkül nyújtanánk át a Justitia Regnorum Fundamentum díjat Böjte Csaba ferences rendi szerzetesnek, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapító elnökének. A gyarló emberi szavak ugyanis nemigen alkalmasak Csaba testvér munkájának méltatására. Csaba testvér karizmatikus ember: a maga egyszerűségében Istenre mutató jel. Neve immár fogalommá vált: a cselekvő szeretet mintaképe. Nem is igazán illő, hogy most őt méltassuk. Saját bevallása szerint nem kedveli, ha dicsérik. Egy helyütt így ír: „... Csodás élmény volt Isten nevében befogadni a gyermekeket, semmihez nem hasonlítható öröm önzetlenül jót tenni. Ez az ember igazi arca! Ezt az örömet, ezt a tisztességes érzést nem adnám oda semmilyen finom vacsoráért vagy bármilyen díjért. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy az embernek nem kell ennie, vagy nincs szükségünk anyagi javakra, hátba veregetésre. Egyszerűen csak azt mondom, hogy nincs annál nagyobb öröm, mint jót tenni, jónak, jószágosnak lenni.”

Böjte Csaba Kolozsváron született, és maga is félárván nőtt fel. Édesapját rendszerellenes izgatás címén a román bíróság 1959-ben hét év börtönre ítélte, amiből négy és fél évet leült, ám a börtönben elszenvedett kínzások következtében szabadulása után másfél hónappal meghalt. Csaba testvér édesapja sírjánál tapasztalta meg először, hogy a párbeszéd immár nem csupán halott édesapjával, hanem a mennyei Atyával folyik. „Ablak a végtelenre” című könyvében így vall erről: „...Ha meg kellene mondanom, hogy mi volt életem legnagyobb élménye, öröme, akkor bátran állíthatom, hogy ez a párbeszéd volt az, amely valamilyen szinten azóta is tart... Az Ő jelenlétében az ember mintha fényben állna, minden sokkal egyszerűbbé, világosabbá válik.”

Világi tanulmányait Csíkszeredán végezte, majd öt évig dolgozott civil szakmákban, köztük egy bányában. 1982-ben titokban jelentkezett a ferences rendbe. A gyulafehérvári, illetve esztergomi teológiai tanulmányok után 1989-ben szentelték pappá, majd visszatért Erdélybe, ahol a gyulafehérvári egyházmegye ifjúsági lelkésze lett. Több állomáshely után 1992 novemberében került Dévára, s ez sorsfordulót jelentett életében. Amint azt ő maga több helyütt elmeséli, az egyik mise előtt beállított hozzá egy asszony két rongyos kisgyermekkel. Nem az övéi voltak, úgy szedte össze őket az állomáson, ahol koldulásból tengették napjaikat. Kérte, fogadja be őket. Ő visszautasította, és ment misézni. Az aznapi evangéliumban épp az a rész következett, amelyben Jézus azt mondja: aki egyet is befogad a kicsinyek közül, engem fogad be. Szemben vele meg ott ült a két árva kislány a padokban... Ez volt az a pillanat, amely elindította Csaba testvért a tevékeny szeretet útján, s mára munkatársaival több mint 80 helységben tartanak fent napközi otthont vagy bentlakóotthont és végzik munkájukat, az elhagyatott vagy mélyszegénységben élő gyermekek mentését, testi-lelki táplálását, nevelését.

A Dévai Szent Ferenc Alapítvány házaiban eddig összesen több mint 5000, reménytelenségben élő gyereknek adtak és adnak ma is otthont, ételt és hitet. Olyan gyerekeket karolnak fel, akiket szüleik elhagytak, vagy anyagi lehetőségeik nem engedik meg, hogy emberhez méltó módon éljenek. Az Alapítvány házaiban Csaba testvér és munkatársai igyekeznek összetartani a szegény sorban élő családokat vagy a gyermekek életében pótolni számukra a hiányzó családot.

Csaba testvér derűje, optimizmusa és egyszerűsége, amellyel a gyermekekhez közeledik – szavai szerint – az élő Istenből táplálkozik. Az emberek, a nép nyelvén beszél, és arra törekszik, hogy mindenki megértse azt, amit közvetít. „Ami csodálatra méltó Csaba testvérben, az az a képessége, ahogy megtalálja mindenkivel a hangot. Mindenkivel azonos szemmagasságban beszél, nem felülről vagy alulról.” „Hihetetlenül erős, személyes kapcsolata van az összes gyerekével” – vallják róla azok, akik közelről ismerik őt.

Csaba testvér hitének alapja a lét örömeinek megtapasztalása. Vallja, hogy Isten „nem teremt selejtet”: csak meg kell látnunk minden egyes teremtményben, minden kicsi, piszkos és elhanyagolt utcagyerekben a jót, s ha rájuk ragyog a szeretet, „rút kiskacsából hattyúvá lesznek”. Minden gyerek egy kis csoda, csak sok-sok türelem kell a végeredmény eléréséhez, hogy hasznos tagja lehessen a társadalomnak. Amikor először meglátja valamelyiküket, szakadtan, rongyosan, az jut eszébe, talán épp ő lesz a 21. század József Attilája. S milyen jó, hogy ő adhatja a kezébe a tollat, amellyel megírja majd halhatatlan műveit. A Szent Ferenc Alapítvány házaiban nevelkedő gyermekek nagy része elvégzi a középiskolát, sőt a főiskolát, egyetemet is; a gyermekotthonok egykori lakói közül sokan mára nevelők, sőt az Alapítvány házainak vezetői lettek. A nehézségek ellenére is sikerrel végzett és sokak által elismert tevékenysége példa. Munkásságát immár tucatnyi díjjal is elismerték, gondolatait könyvek sora tükrözi. Számára azonban a legkülönb elismerés az, amellyel egykori neveltjei halmozzák el, amikor hírül adják, hogy elvégezték az egyetemet, családot alapítottak: Csaba testvér és munkatársai segítségével beteljesítik azt a küldetést, amelyre hivatottak...

Böjte Csaba nagyhatású életművének üzenete, hogy van remény, nincs leküzdhetetlen élethelyzet. Az ombudsmanok által 2007-ben alapított díjat a rászoruló társadalmi csoportok érdekében kifejtett kiemelkedő helytállás, szakmai tevékenység elismeréseként ítélik oda minden évben az intézmény megalakulásának évfordulója alkalmából. Az alapvető jogok biztosa személyes nagybecsülése mellett a Justitia Regnorum Fundamentum díjjal is szeretné elismerni azt a negyedszázados, fáradhatatlan és önfeláldozó munkát, amellyel Böjte Csaba munkatársaival együtt a mélyszegénységben élő, illetve elhagyatott gyermekek felkarolásával végez.

Budapest, 2017. június 26.